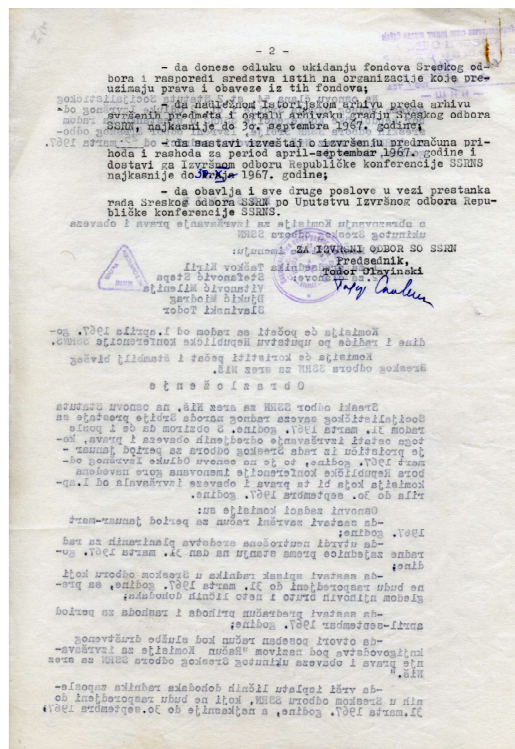
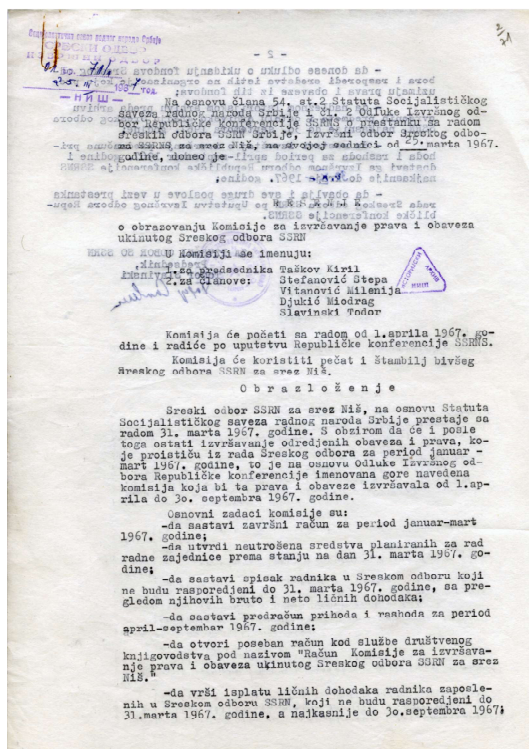

УДК 930.253 : 329.71 (497.11 Ниш) «1946/1967»

СРЕСКИ ОДБОР СОЦИЈАЛИСТИЧКОГ САВЕЗА РАДНОГ НАРОДА - НИШ (1946 - 1967)

Социјалистички савез радног народа Југославије израстао је из Народног фронта, у самим народним масама, на иницијативу и под руководством Комунистичке партије Југославије, као прогресивни покрет повезивања свих демократских снага: радничке класе, сељаштва, напредне интелигенције и других радних слојева, на платформи борбе против фашизма, за социјална и политичка права радних људи за демократизацију земље и јачања њених одбрамбених способности.¹

Решење о образовању Комисије за извршавање права и обавеза укинутог Среског одбора ССРН

¹ Водич ИА Ниш стр, 398

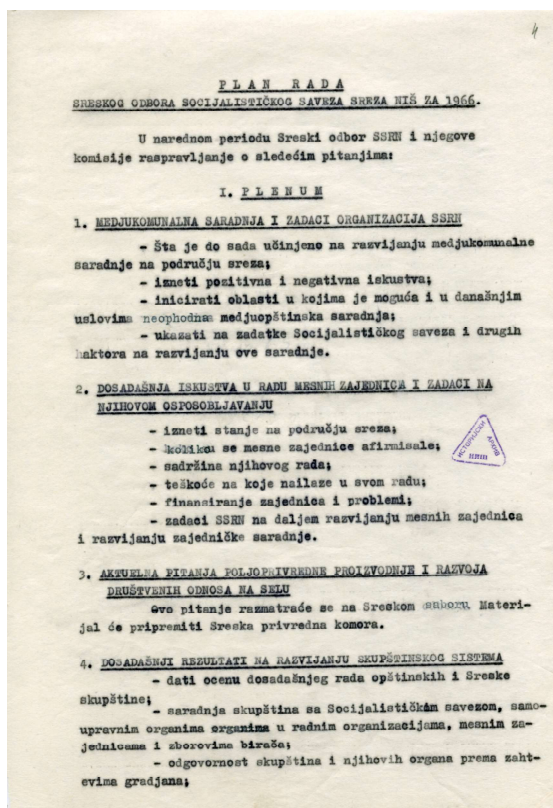
У народноослободилачкој борби исковао се Народни фронт у чврсту, јединствену организацију и постао оличење јединства народних маса, савеза радника и сељака, заједничке борбе и братства и јединства народа Југославије. У тој нашој борби Народни фронт је одиграо велику улогу као једно од најмоћнијих оруђа народне победе у Ослободилачком рату и тако постао Народноослободилачки фронт.

По ослобођењу земље, у периоду борбе за обнову и социјалистичку изградњу, Народни фронт Југославије постао је политичка основа нове народне власти и носилац активности најширих народних маса у изградњи социјалистичког друштва.

Датум оснивања Среског одбора ССРН за срез Ниш може се повезати са датумом оснивања Среског народноослободилачког одбора за срез Ниш 4 и 5. октобра 1944. године, у селу Крављу код Ниша, а отпочео је са радом у ослобођеном Нишу 26. 12. 1944. године, и имао укупно 12 чланова.²

Народни фронт је на IV конгресу, 1953. године, у Београду променио име у Социјалистички савез радног народа Југославије а самим тим и назив одбора је “Срески одбор Социјалистичког савеза радног народа – Ниш”, што је и последњи назив.

Срески одбор ССРН за срез Ниш, на основу Статута Социјалистичког савеза радног народа Србије и Одлуке Извршног одбора Републичке конференције ССРН, престао је са радом 31.3. 1967. године.³

План рада среског одбора социјалистичког савеза Среза Ниш за 1966. год.

Права и обавезе укинутог Среског одбора ССРН – Ниш, за период од 31. 3. 1967. год. до 30. 9. 1967. год. извршавала је посебна Комисија, а после општинске конференције Социјалистичког савеза радног народа Ниш.⁴

Улога и место Среског одбора ССРН- Ниш, огледа се у координацији рада са друштвено – политичким и другим организацијама на нивоу среза по свим важним привредним и друштвено – политичким питањима.

Да би остварио ту своју улогу координатора, Срески одбор је практиковао држање заједничких састанака са осталим форумима у срезу по најкритичнијим питањима из живота среза – општина.

На бази архивске грађе може се закључити да су организационе промене у овом одбору биле честе. Одбор је радио, и одлуке и закључке доносио и спроводио у живот преко Извршног одбора, Пленума, Секретаријата, Комисије за идеолошко- политички рад и

²ИАН, фонд НОГ Ниш, књ. Евиденција радника и нишких предузећа и установа 1944-1945. год.

³Водич ИА Ниш стр, 399

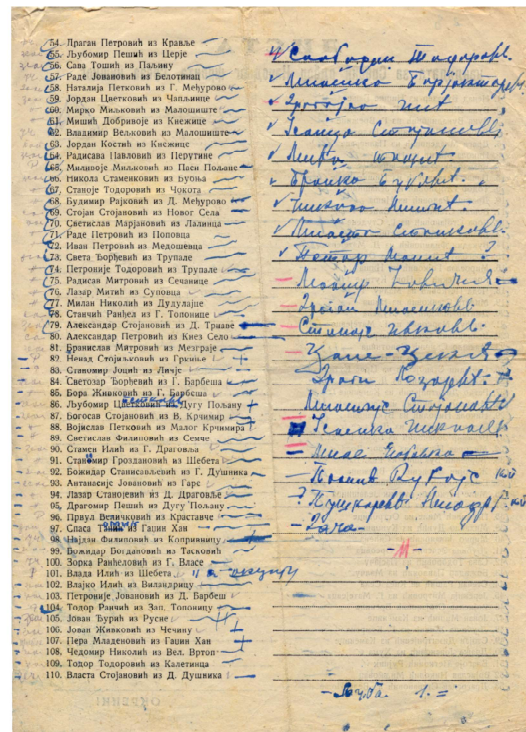
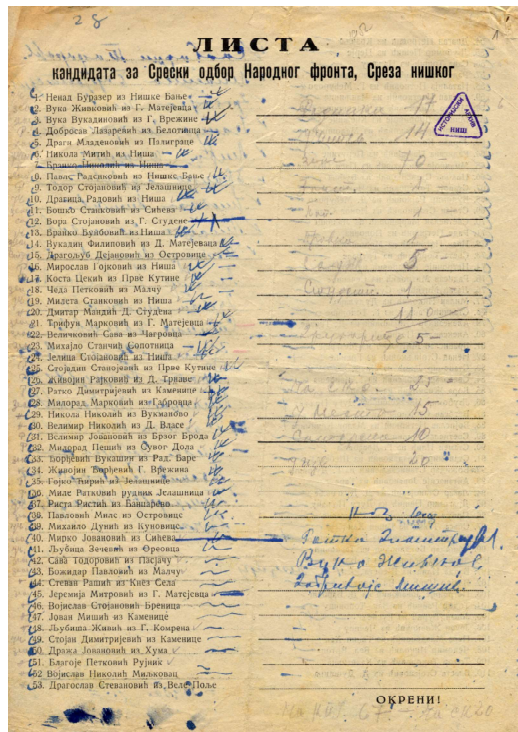
⁴ИАН, фонд Срески одбор ССРН Ниш, записник Извршног одбора ССРН Ниш од 25. 3. 1967.

следећих секција: Секција за унапређење пољопривреде, за привреду, за изградњу, за социјално и здравствено старање, за агитацију и штампу, за културно-просветни рад, за рад, за радне бригаде и Секција за план и евиденцију. Године 1949. формирају се за поједине делокруге рада, и неке нове Комисије. Реорганизацијом 1951. године, све комисије су укинуте, осим Комисије за народну инспекцију и Комисије за радне акције. 1958. године, уместо Секретаријата формирано је Председништво Среског социјалистичког савеза.⁵

Унутрашња организација Среског одбора ССРН од 1960. године, се састојала од Пленума, Председништва, Надзорног одбора и седам комисија. Председништво је променило назив у Извршни одбор, у току 1961. године, а формирана је и Комисија за издавачку делатност и штампу.⁶ Организационе промене, које су обележиле наредни период, све до укидања овог фонда, могу се видети кроз архивску грађу овог фонда.

Територијална надлежност Среског одбора ССРН – Ниш такође се мењала у складу са Законом о административно – територијалним променама које су се односиле на територијалне јединице – срезове. Тако су 1967. године, у састав Среског одбора ССРН у Нишу била подручја бивших срезова: заплањског (припојен 1952), моравског, белопаланачког, сврљишког и сокобањског (1955), пиротског и прокупачког (1959) и ражањског (1962).⁷

Приликом престанка рада Среског одбора ССРН – Ниш, 1967. године, његова територијална надлежност била је над следећим Општинским одборима ССРН – на територији среза Ниш: Алексинац, Бабушница, Бела Паланка, Блаце, Гаџин Хан, Димитровград, Дољевац, Житорађа, Куршумлија, Меровина, Ниш, Пирот, Прокупље, Ражањ, Сврљиг и Сокобања.

Листа кандидата за Срески одбор Народног фронта, среза нишког

⁵Водич ИА Ниш стр. 398

⁶Водич ИА Ниш стр. 399

⁷Сл. гласник НРС бр. 12/1952; 56/1955; 51/1959.

Фонд је преузет од Ликвидационе комисије Среског одбора ССРН Ниш (књ. пријема бр.313 и 317).Фонд је сређен архивистички, према садржају докумената и материји.Хронолошки распон грађе у фонду је 1946 – 1967. год.и има: 18 књига и 68 кутија

Књиге, 1948 – 1967: Матична књига, 1 књ; Књ. Записника са састанака Среског одбора ССРН – Ниш 1950-1952, 2 књ; Деловодни протоколи.1948-1967, 9 књ; Спискови: председника и секретара основних организација ССРН среза Ниш, чланова Среског и општинских одбора ССРН, чланова Извршних одбора основних организација ССРН и Пленума среског одбора Ниш без године, 3 књ; Књига евиденције основних организација ССРН и наплаћене чланарине 1953-1954, 1 књ; Књига прихода и расхода Среског одбора ССРН – Ниш 1949- 1955, 2 књ.

Списи, 1946 – 1967: Административна преписка; Записници: са изборних конференција Месних народних одбора фронта, Среског одбора нар. фронта и основних организација фронта, о раду Општинских одбора ССРН; Извештаји: о раду одбора, о разним акцијама о изборима о бројном стању чланства у масовним организацијама ОО ССРН; Расписи и упутства; Подаци о фронтовским радним бригадама; Разни планови и програми рада; Спискови: чланова Опш. Одбора ССРН, делегата за конференције и конгресе, функционера у Среском одбору ССРН, функционера у друштвено-политичким и другим организацијама, посланика за Савезну и Републичку скупштину и Среске скупштине; Буџети и финансијски извештаји;Анализе; Нормативна акта институција ССРН (правилници, одлуке, решења);Радне акције; Прославе;Документација Општинских одбора, Среског одбора ССРН и других организација о предизборној активности за изборе у 1963. години; Решење о образовању Комисије за извршавање права и обавеза укинутог среског одбора ССРН Ниш; Нацрт одлуке о укидању Среског одбора ССРН Ниш; Платни спискови; Персонална документација.